

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna šte. 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

izhaja vsako nedeljo.

MURSKA
KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani : cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popustUREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 16. januarja 1938.

ŠTEV. 3.

Gospodarstvo
in konjunktura.

V daljni preteklosti človek nikdar ni računal s tem, da bi toliko pridelal na svoji zemlji, da bi lahko od tega poleg svojih vsakdanjih potrebščin, tudi prodal. Zadovoljen je bil, če mu je zemlja dala toliko, kolikor je rabil za sebe in družino. Njegovi pridelki pa so mu postali šele takrat prepičli, ko se je nad njim pojavila družba, ki je vzela neorganizirane kmete v svojo zaščito in varstvo pred onimi ljudmi, ki niso hoteli sami delati ter so živeli le od ropa in kraje tuje lastnine. Za protiuslugo je moral dati kmet svojim zaščitnikom dobrine svojega gospodarstva. V zgodovini čitamo, kako so nekateri narodi postali sužnji drugim narodom in kako so ti hlapci brez svobode morali delati za narod, ki je vladal, to se pravi, ki je z orožjem branil zemljo pred drugimi napadalci in ki je z istim orožjem vzdrževal red in mir v državi, ki jo je vladal (Avstro-Ogrska in slovanski narodi.) Na drugi strani pa so morali narodi, ki so hoteli ohraniti svojo svobodo, organizirati za obrambo svoje zemlje, ter dajati dajatve, bodisi krvne kakor tudi v blagu, (živino, žito) da so se na ta način ustvarila sredstva za varnost svoje domovine ter za skupne potrebe, kakor so šole, mostovi, ceste i. t. d. To je nastanek dajatev, ki jih pozna danes naš kmet in ki se imenujejo: davek, doklade, carine, trošarine i. t. d. In da je zmogel vsa ta bremena, je moral povečati svoje proizvode, stremeti je moral za tem, da je čim bolje prodal svoje blago. Njegove obveznosti in njegova skrb se je večala iz dneva v dan.

Bremena, ki leže na hrbtu kmeta, pa so le takrat upravičena, če se narod zaveda, da se z njegovimi dajatvami pametno gospodari. V nasprotnem slučaju pa čuti narod to težo na sebi neznošljivo in krivično in v preteklosti je mnogo primerov n. pr. francoska revolucija, ko se je ljudstvo enodušno dvignilo proti svojim gospodarjem, ki so blazno in z obema rokama razmetavali denar, ki ga je ljudstvo zbiral v trpljenju in pomanjkanju. Takšnih primerov v zgodovini ni

mного, kar jih pa je, dokazujejo, da se krivica in nepoštenje hudo kaznuje.

Tudi danes so v marsikateri državi javne dajatve prevelike in pretežke za slabo razvito kmečko gospodarstvo. To pride predvsem do izraza v državah, ki imajo kmečki značaj in ki imajo velike industrije in trgovine. Industrijskim državam je danes mnogo bolje kot poljedelskim. Njih stališče in življenjski pogoji so lažji, ker je pač mnogo lažje organizirati industrijo kot pa kmetijstvo. Poljedelstvo je odvisno od neštevilnih zunanjih gospodarskih vplivov, poleg tega pa je izstavljeno raznim nesrečam kakor: toči, poplavam, pozebam, boleznim i. t. d. Industrija vseh teh nesreč ne pozna. In še eno slabo stran ima kmečko gospodarstvo, da je prav težko shraniti pridelke in jih očuvati propadanja. Vse to dovolj jasno govori, da narekujejo cene tovarniški proizvodi, kmečkim pridelkom in v tem je tudi gospodarska nadmoč industrijskih držav nad državami kmetijskega značaja.

Agrarne (kmetijske) države pa imajo poleg vsega iste potrebe za svoj razvoj in za svojo obrambo ko industrijske. One morajo drago plačati tuje tovarniške proizvode, a svoje pridelke morajo oddati po razmeroma nizkih cenah. To je predvsem tudi vzrok, zakaj so v povojnem času poljedelske države napele vse sile, da čim več pridelajo in da so pridelki takšne vrste, kakor si jih želi tujina in ki se jih lahko proda po najboljši ceni, to je blago, za katero je, kakor trgovci rečejo, dobra konjunktura (ugoden čas ali prilika.)

Kakor v poljedelstvu, tako se tudi v živinoreji danes mnogo govori, da se naj vzgaja, oziroma pridelava predvsem blago, ki ima konjunkturo. Posebno kar se tiče poljedelstva in priporočati — konjunkturalnega gospodarstva. Pri konjunkturalnem gospodarstvu se mnogokrat uporabi največji del zemljišča za setev gotovega pridelka, od čigar prodaje pričakujemo največji dobiček. Pa se spomnimo nazaj na ono dobo, ko so predvsem onstran Mure začeli vsepovsod saditi hmelj, ker mu je bila cena za kg. 100 din. A kakšno razočaranje so doživeli! V najkrajšem času je cena hmelja padla na 16 din. za kg. Razum-

ljivo je, da je taka razlika v cenah bila naravnost porazna za proizvajalce ter so mnogi pri tem izgubili vse svoje imetje in jim je od vsega ostala le še beraška palica. Slično se je zgodilo nekaterim kmetom, ki so hoteli preko noči „amerikanizirati“, svoje gospodarstvo ter so naselili raznim agentom, da so kupili traktorje in razne druge drage poljedelske stroje, od katerih mogoče imajo koristi v državah, kjer je treba drago plačati poljske delavce in kjer se lahko poljski pridelki prodajajo ob visokih in ugodnih cenah. V perutninarstvu so bili isti slučaj, ko so nekateri hoteli kar čez noč obogateti.

Proti konjunkturalnemu gospodarstvu pa govori še en razlog, ki je najtehtnejši. Vsak dober kmetovalec ve, da je treba sejati po gotovem vrstnem redu, da se obdrži plodnost zemljišča. Seveda so zemljišča tudi na takih položajih, kjer se lahko iz leta v leto seje eno in isto vrsto, ne da bi se bilo treba bati neuspeha. Vendar pa je treba v najčestih slučajih menjati setev, ter sejati žitarice po okopavinah i. t. d. V nasprotnem slučaju se zemljišče izčrpa, a kar se še rajši pojavlja: razne bolezni in škodljivci, ob istovrstni več letni setvi na

enem in istem zemljišču tako puštošijo, da je nadaljni uspešen proizvod te setve za dolgo časa onemogočen. Tako je bilo v Ameriki, kjer so farmerji radi dobre konjunkturalne vsa svoja zemljišča zasadili z bombaževcem. Škodljivci pa so po nekaj letih začeli uničevati nasade in kmetje so bili prisiljeni, da so opustili nadaljno sajenje. Tudi v Nemčiji je bil sličen primer, ko so s sladkorno repo, ob času konjunkturalne, zasadili vse kar se je dalo.

Že ta dejstva dovolj jasno govorijo, da je za kmeta škodljivo, če se oprime konjunkturalnega gospodarstva, ker nima ne trdih, ne zdravih temeljev. Vsak dober gospodar mora predvsem gledati, da pridelava toliko kolikor mu rabi družina in kolikor rabi, da s prodajo zadosti svoje obveznosti napram oblastem. V tem pravcu mora usmeriti svojo gospodarstvo. Napačno bi bilo, če se bi dal zaslepiti in bi začel vzgajati samo pridelke, ki imajo trenutno konjunkturo. Takšno početje bi bilo njemu samemu v škodo, družini v kvar, a vse svoje gospodarstvo bi iz trdih temeljev, ki jih je položil že njegov oče, ded i. t. d. prestavil na peščena tla, v objem stalne nevarnosti, da se ponosna stavba zruši čez noč.

POLITIKA

Ban drinske banovine dr. Dušan Davidović, ki je bil imenovan za bana šele tik pred božičem, je te dni na povratku iz Beograda, kjer se je mudil po službenih opravkih, po prihodu v Sarajevu nenadoma umrl. Bolehal je za težko boleznijo. Vdovi je izrazil sožalje tudi predsednik vlade. Pokojni je igral vidno vlogo v gospodarskem življenju Bosne in Hercegovine

Pod predsedstvom dr. Mačka so se v Zagrebu sestali predstavniki hrvatskega gospodarstva in hrvatskih zasebnih nameščencev, da se dogovorijo radi bodočega sodelovanja. Pobudo za sestanek je dal dr. Maček, ki je izrazil željo, naj bi se osnoval poseben hrvatski gospodarski svet, ki naj bi predstavljal nekako vrhovno vodstvo hrvatskega gospodarstva. Sestanku je prisostvovalo mnogo poslancev HSS.

V treh velikih hercegovskih občinah so bile pred kratkem občinske volitve. V eni je zmagala JRZ, v dveh pa lista združene opozicije.

Kakor za katoliške božične praznike, tako je tudi za pravoslavne božične praznike, ki so bili prejšnji teden, zavladovala v naši prestolnici popolno politično mrtvilo. Večina senatorjev in narodnih poslancev je odpotovala na svoje domove, deloma pa v svoje volilne srece. V skupščini kakor v senatu je bilo popolno zatišje.

Dr. Maček je čestital Srbom k njihovem božiču. V svoji čestitki pravi med drugim, da odnos med Hrvatstvom in Srbstvom, med katoličanstvom in pravoslavljem ne sme v nobenem pogledu ovirati borbe za človeka dostojnejše življenje. Obenem izraža prepričanje, da bosta hrvatski in srbski kmet dosegla svoje cilje.

Bivši hrvatski poslanec iz Radičevega tabora, dr. Krnjević, ki živi kot politični izseljenec v inozemstvu, kamor je odšel po 6. januarju 1929. leta, je baje med hrvaškimi delavci, ki so zaposleni kot rudarji v Belgiji, nabiral prostovoljce za komunistično Španijo. Njegovemu pozivu se je odzvalo okrog

300 naših državljanov. Tako hiti naš zaslepljen delavski živelj na pomoč španskim komunistom.

Katere stranke bodo postavile svoje kandidate za senatne volitve, še ni prav znano. Gotovo je, da jih bo JRZ, ki upa dobiti večino senatorskih mest. Kakor se pa čuje bo pri volitvah nastopila tudi združena opozicija, ter bo postavila svoje kandidate, ker je prepričana, da bo dobila kakih pet do šest senatorskih mest. Vendar pa bi ti izvoljeni senatorji po zgledu poslancev z liste dr. Mačka ne šli v senat.

„Hrvati ne moremo postavljati rokov za dokončno zmago v narodni borbi. Lahko pa rečemo, da smo kot celota pričakovali vse dogodke z mirom pravičnih in z odločnostjo borcev, ki se zavedajo upravičenosti svojih zahtev. Hrvatska vas, tudi v preteklem letu ni izgubila svojega potrpljenja. Nervozen je bil samo del gospode in to večinoma one, ki ni bila nikoli v ospredju narodnih borb.“ To citamo v glasilu dr. Mačka.

V San Sebastian, ki je glavni stan voditelja španskih nacionalistov, je prispel prvi jugoslovanski trgovski zastopnik pri nacionalistični vladi, kapitan Mažuranič. Časopisi menijo, da so s tem vzpostavljeni stiki med Francovo in jugoslovansko vlado.

Židovski finančniki so imeli pred kratkem sestanek v nekem švicarskem letovišču, na katerem so izdelali podoben načrt za finančni naskok proti Nemčiji, Poljski, Romuniji, Avstriji in Madžarski. Posledice tega dejanja, v čigar izvedbo je določenih pet milijonov funtov, bo po pisanju listov, čutiti v svetovnem gospodarstvu prav v kratkem, saj bodo pri tej gospodarski vojni sodelovali izraelitski gospodarski krogi v vsem svetu.

Glede Romunije so se z ozirom na zadnje dogodke v inozemstvu pojavile govorice, češ da utegne sedanji romunski notranje politični režim neugodno vplivati na romunske zunanje politične odnose z nekaterimi prijateljskimi državami. Te govorice je zavrnil novi romunski zunanji minister, ki je rekel, da bo nova vlada v svojem delu strogo ločila notranjo politiko od zunanje politike. V notranji politiki se ne čuti v nobenem pogledu

vezan, na zunanje pa želi zvesto izpolniti vse prevzete mednarodne obveznosti ter spoštovati vse sklenjene pogodbe in prijateljstva.

Nova romunska vlada je sklenila ustanoviti komisijo, ki bo v okviru veljavnih zakonov izdelala odredbe, na podlagi katerih bodo morali židovski krčmarji v določenem roku zapustiti romunske podeželske kraje. Obenem je izdala uredbo za znižanje cen proizvodov, ki so kmečkim slojem najbolj potrebni.

Japonski državniki in vojaški strokovnjaki, so se te dni sestali in so razpravljali o položaju na Kitajskem. Slednjič so izdali na javnost poročilo, v katerem pravijo, da si Japonska želi miru, da pa bo ostala dokler Kitajska ne prizna svojih napak, nepopustljiva in da se toliko časa tudi ne bo prekinilo bojevanje na Kitajskem.

Italijanske oblasti so v zavojevanji Abesiniji, v zadnjih dveh letih zaplenili 299.000 pušk, nad 100 strojnico in 171 topov.

Državni dolg Združenih držav Amerike bo v prihodnjih dveh mesecih dosegel ogromno vsoto 34 milijard dolarjev. V našem denarju bi bilo to 1600 milijard dinarjev.

Predavanje g. ing. Petkovška.

Drugo predavanje, ki ga je priredilo DKFD, Černelavci—Veščica pri pos. g. Maroša Ludviku v Černelavcih, dne 4. jan. 1938 je bilo zelo pomembno. Predavatelj je v širšem omenil gradbo gospodarskega poslojja. Posebna važnost zato je, da si zgradimo primerna in suha stanovanja, kajti vsaka vlažnost bodisi v stanovanju ali v hlevu onemogočuje vsaki razvoj. Posebno važni zato so hlevi, v katerih se nareja največ vlage. Zato pa so potrebne dobre ventilacije. Svinjaki, v katerih se pogosto pojavljajo bolezni, je dobro če so večinoma iz betona zato, da je vsako preprečevanje bolezni mnogo lažje in tudi bolj uspešno.

Poljedelstvo je prinas predvsem dobro razvito. Le gojenje detelje bi se moralo bolj pospešiti in uporaba fosforja ali kostne moke, ki je potrebna naši zemlji. Na koncu je še omenil gnojenje travnikov. Najboljše gnojilo za travnike je seveda kompost, ki je mešanica zemlje in gnoja.

Na to je sledila debata. Poslušalci so marsikaj povprašali in se porazgovorili o raznih stvareh kmetijstva.

Ker je bilo to predavanje zanimivo in hvalevredno, si jih želimo še več, saj smo se marsikaj od njega dobrega naučili.

FRED KALIŠ:

Gjurica

„Ná, tu imaš kurva“. — Vrgel je nakupljeno drobnjarijo, vso popackano in pomandrano pred ženo. Otroku, čeravno se je cmeril, ni rekel ničesar.

Žena Reza je s strahom pobrala stvari in se umaknila v kot s čislom v roki. Tu je delala pokoro za svoj greh, za Gjurico. Ta pokora jo je že precej zdelala. Že je bila sama kost in koža.

Nasprotno, Gjurica pa je polnih lic, že rasel v četrto leto. Pravzaprav mu ni bilo tako ime, kajti krstili so ga za Ivana. Ali kaj bi to? Balažev ali kateri vrag zdolaj v vasi je raztrbil med ljudi, paukrt sin nekega hrvaškega kramarja z imenom Gjuro. In ta vražji Gjuro je ostal ljudem na jeziki. Ivana ali kakor ga je Šándor imenoval Vaneke, so prekratili v Gjurico.

„Vaneke ali Gjurica, saj je vse en drek“, si je brundal Šándor. In v resnici mu je bilo vseeno.

„Ej, zakaj pa pravijo tvojemu „sinu“ Gjurica?“

„Vrag si ga vedi!“

Tako se je vselej izmotal. Če pa je ta ali oni le silil vanj, je napeljal pogovor na svoje parmesečno ujetništvo, oziroma na Rusijo.

Rusija!

Od prisotnih so vprašujoče oči počivale na njem. Še kak veški otročaj se je zvedavo prišutil kraj njega. On pa je dostojanstveno pripovedoval zdaj o „divjih Rusinih“, ki mlatijo na smrt, zdaj o tamošnjih muških, voljnih ruskih deklinah in bog ve o čem še vse. V vse to pa je vpletal še kako o kozakih.

Seveda, vsega tega ne moreš kar meni nič tebi nič videti, ali tam so bili ljudje, ki so dosti videli in okusili. Pa kaj! Po redu je vse to videl na lastne oči, to pravi samo zato, da ne bi mislili, da se hoče gizdaviti.

S tem si je pridobil nek svojevrsten ugled.

Prekmursko muzejsko društvo:

Panonski Slovenci in knez Kocelj.

V času, ko so karantanski Slovenci že izgubili svojo politično neodvisnost, so se politično osamosvojili panonski Slovenci, ki so prebivali približno na jugu od Drave, na sever vse do Blatnega jezera, kjer so imeli tudi svojo prestolnico. Politično samostojnost jim je pridobil njihov knez Pribina.

V tem času so bili torej združeni panonski Slovenci tokraj in onkraj Mure v eni državi. Zemlja panonskih Slovencev je postala celo za nekaj časa središče političnega življenja takratne slovenske zemlje in dosegla svoj vrhunec v nekaj let trajajoči samostojni politični tvorbi kneza Kocelja. Sestaven del njegove države je tvorila današnja Slovenska krajina. Spomin na to dobo naše preteklosti in na kneza Kocelja, ki je bil prvi in tudi zadnji vladar vse do našega osvobojenja, naše slovanske krvi, nam bo zbudilo „Prekmursko muzejsko društvo“ s svojim predavanjem, ki ga bo imel g. prof. M. Hvala 21. jan. 1938 ob 8 uri zvečer v Meščanskem domu v Soboti.

Velik pomen kneza Kocelja za našo zemljo med Muro in Rabo v cerkveno-

kulturnem in političnem pogledu je potrebno poudariti tudi s tem, da dobi naša gimnazija v Soboti ime „državna realna gimnazija kneza Kocelja“. Zakaj to?

1. Slovenska krajina je vse od naselitve po Slovencih v 5. stoletju pa do prevrata bilo pod tujo oblastjo. Imelo je en sam svetel trenutek v svoji zgodovini, ko ji je vladal knez Kocelj (861 - 876)

2. Da to ime dobi vprav gimnazija, je važno radi tega, ker bodo s tem vse generacije, ki bodo šle skozi to gimnazijo, živele pod vtisom tega nacionalnega imena.

3. Knez Kocelj je prvi krščanski prekmurski knez, ki je s svojo politično podporo največ pripomogel sv. Cirilu in Metodu, da sta uspela s svojimi slovanskimi cerkvenimi načrti. O vsem tem nas bo поблиže seznanil na tem večeru g. prof. V. Smolej, ki bo imel koreferat, ter obenem pokazal lepe skioptične slike o Slovaški in o knezu Kocelju.

Že sedaj opozarja „Prekmursko muzejsko društvo“ naše slovensko izobraženstvo na ta večer, da se ga naj v lepem številu udeleži.

Romanje iz lavantinske škofije na Evharistični svetovni kongres v Budimpešti.

V času od 25 - 30. maja 1938 se prireja romanje s posebnim brzovlakom na XXXIV. Evharistični svetovni kongres v Budimpešti. Posebni vlak bo odhajal iz Maribora preko Pragerskega, Ptujja, Ormoža, Čakovca, Kotoribe, mimo Blatnega jezera v Budimpešto. Vlak bo odhajal iz Maribora dne 23. maja zgodaj zjutraj po prihodu koroškega in ljubljanskega vlaka, tako da bodo imeli tudi udeleženci s teh prog ugodno zvezo s posebnim vlakom. Za priključek na ta posebni romarski brzovlak v Mariboru, na Pragerskem, v Ptujju, Ormožu in Čakovcu je odobrena polovična vožnja. V to svrhu bodo morali udeleženci na svoji izhodni postaji kupiti celo vozno karto do ene od navedenih priključnih postaj in razen tega železniško legitimacijo K-13, na kateri mora vodstvo potovanja obvezno potrditi udeležbo. Vozna karta za odhod in potrjena železniška legitimacija veljata za brezplačen povratek od priključne do izhodne postaje. Vozna cena, neglede na postajo vstopa v posebni vlak, znaša

Din 190. — za osebo. Udeležencem, ki nimajo lastnega potnega lista, je omogočeno potovanje na podlagi kolektivnega potnega lista, za kar plačajo, skupno s stroški za madžarski vizum, Din 50. — za osebo. Za popolno oskrbo romarjev v Budimpešti je vse preskrbljeno. Cena za prenočišče in celotno prehrano za ves čas bivanja v Budimpešti znaša v meščanskih hotelih Din 520 —, v penzionatih in šolskih internatih Din 400. —, v šolah pa Din 240. — in Din 160. — za osebo. Prireditelji romarskega potovanja so zainteresentom omogočili tudi obročno odplačevanje, in sicer v največ 4 obrokih, plačljivih v mesecih januarju, februarju, marcu in aprilu. Za jugoslovanske udeležence kongresa je v Budimpešti določena posebna cerkev, kjer bodo, božja služba in pridige v domačem jeziku. Tudi v tehničnem oziru bo to romarsko potovanje skrbno pripravljeno ter je brezhiben potek zagamčen. Vodstvo vlaka je poverjeno izkusnim spremljevalcem. Po dosedanjih prijavah sodeč bo XXXIV. Evharistični svetovni kongres v Budimpešti po svojem slaju in veličastvu do sedaj ena največjih manifestacij krščanstva in evharistične ideje. Budimpešta, krasno velenje ob Donavi, bo nudila ravno v maju, v polnem cvetju in zelenju, najlepši okvir za ta impozanten shod krščanskih vernikov iz vsega sveta. Vse ostale izčrpne informacije glede romanja s posebnim vlakom na Evharistični kongres v Budimpešti bodo razvidne iz posebnega prospekta, ki je že v tisku. Prijave bodo sprejemali vsi župnijski uradi kakor tudi poslovalnice Tujskoprometne zveze „PUTNIKA“ v Mariboru, Celju, Ptujju, Gornji Radgoni, Šent Ilju in Dravogradu, kjer bodo na razpolago tudi prospekti in prijavnice. Prijave se bodo sprejemale najkasneje do 1. aprila, vsakomur pa se priporoča čimprejšnjo prijavo, ker je število udeležencev omejeno. — Evharistični odbor za lavantinsko škofijo: Tujskoprometna zveza za bivšo Mariborsko oblast, glavno zastopstvo „PUTNIKA“, Maribor.

„Vrag si z njim, če ne zná moliti...“

„Ta mrha se samo križa.“

... Včasih pa le kako pošteno pove, ki mu je daleč od glave.“

In pri tem je ostalo.

Ko so prišle z lokalnim časnikom v Gorički kot prve novice o ruskih „boljševikih“, je še bolj narasel v očeh krajanov.

„Čuj Šándor, kako je to tam doli v Rusiji“, so spraševali oni, ki so za silo brali v madžarskem jeziku pisan časnik. „Čital sem...“

„Saj vem, Janči, čital si. To ti ni nič. Čaj, povem ti...“

Z nekim zanosom je začel razlagati in razlagal je vsakokrat tako, da mu je čez čas zmanjkalo glasu. Seveda, tedaj je tudi pošteno „potegnil“, včasih kar celo ves, da je pometel vse jarke ob poti, preden se je kam spravil. Včasih je krasil tudi fantastične laži.

Ljudje so mu pa le vse verjeli.

(Konec.)

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Gasilska prireditev v M. Soboti.** Prostovoljna gasilska četa v M. Soboti priredi v soboto dne 15. januarja 1938 veliko tradicionalno plesno zabavo v vseh prostorih gostilne, kavarne in stare kavarne pri Kroni. Začetek bo zvečer ob 8. uri, a vstopnina za osebo Din. 5.— Ta letošnja prireditev bo po svojem pestrem programu ena največjih plesnih prireditev, kar jih je četa v povojni dobi sploh priredila. Na veselici sodelujeta dve godbi za ples, izven tega je preskrbljeno za vsakovrstno drugo razvedrilo, tudi za najbolj razvajeno publiko Danzig bar, snežne žoge, šaljiva, pošta, žoge. Nobenega prijatelja gasilstva se ne sme pogrešati na prireditvi.

— **Mrtelnost.** Po dolgi mučni notranji bolezni je 8. t. m. umrl Kirbisch Franc, bivši učitelj v Murski Soboti. Pokojni je bil v zadnjem 10 letju ugleden gostilničar in je poleg tega oskrboval tudi svoje posestvo in vinograde. Njegovega pogreba se je 10. t. m. udeležilo izredno veliko število ljudi, med tem tudi zastopniki vseh uradov in društev, kar dokazuje, da je bil pokojni ugledna oseba. Zapušča vdovo, kateri izražamo naše sožalje! Mir njegovi duši!

NA DATUM 1. FEBR. 1938

— **Društvo mlatilničarjev za dravsko banovino v M. Soboti,** bo imelo svoj ustanovni občni zbor v nedeljo dne 16. t. m. predpoldne ob pol 10. uri v dvorani restavracije hotela „Slon“ (pri Bacu) v Murski Soboti. Vabimo vse gg. mlatilničarje, da se zbora polnoštevilno udeleže. — Odbor.

— **Tečaj za detaljno mizarstvo risanje,** ki ga je priredila Kr. banska uprava v Ljubljani brezplačno pri Združenju obrtnikov v Murski Soboti, se je vršil od dne 27. decembra 1937. do 9. januarja 1938. Tečaj je vodil strokovni učitelj g. Kregar Ivan iz Ljubljane. Tečaj se je s prav dobrim uspehom na zadovoljstvo vseh udeležencev zaključil.

— **Doživela je visoko starost.** Mintšek Elizabeta, vdova po zdravniku, je dne 7. t. m. v 96 letu njene starosti umrla. Bila je mirne narave in hladnokrvna, radičesar je tudi doživela tako visoko starost. Pokojno so 8. t. m. spremili na zadnji poti. Naj počiva v miru!

Puconci

— **Železniški prelaz,** je delo razširitve. Istega se je z ozirom na veliki mrz prenehalo delati in se bo nadaljevalo po nastopivšem boljšem vremenu, spomladi. Z ozirom na potrebo razširitve tega prelaza, ki je precej obremenjen s prometom, je škoda, da se je tako pozno začelo ter se ni že izvršilo. Upajmo, da se tega tudi dočakamo.

— **Ogenj.** Pod tem naslovom je bila zadnjič objavljena notica, pri kateri pa

se je vrnila tiskovna napaka v tolikor, da ta ogenj ni bil v „Polani“, kakor je bilo to pisano, temveč v Dolini. V toliko to napako popravljamo.

— **Krvavo Štefanovanje.** O tem smo v zadnji številki že pisali, da je Bellinger, železniški delavec iz Moščancev, sin železniškega čuvaja, zabodel v hrbet Šavei Štefana iz Vaneči, v krčmi Vrečiča, oziroma pred njo na cesti. Šavel je moral vsled močne in nevarne rane v bolnico, kjer je že okrevljal toliko, da je bolnico zapustil. Storilec bo zaslužen kazni tako od sodišča kakor od direktije sigurno dobil.

— **Kradja lesa.** V tej zadevi smo že zadnjič poročali ter obljubili, da o izidu preiskave bomo prihodnjič definitivno, z navedbo imen storilcev poročali. — Po izvršeni preiskavi je dognano, od strani puconske žandarmije, da je omenjene tri borove plohe odpeljal k sebi na dom, Kocen Ivan, pos. iz Predanovcih, oškodovanec pa je Sapač J. pos. istotam, iz njegovega gozda v Šalamencih. — Glede tatvine klenovega lesa, ki je bilo istočasno opisano, pa m. soboška žandarmija kljub točni preiskavi ni mogla doognati kradje tega lesa.

— **Slinavka in parkljevka** v naši občini dosedaj še ni ugotovljena. V vsakem kraju je ugotavljala to bolezen občinska komisija. Da li še te bolezni ni, zadosti je ena!

NIKAR NE POZABITE

— **Lovišča naše občine,** razven enega kraja, so za 12 letno dobo prešla v last zakupa gda. Benko Josipa, nar. poslancu. S tem zakupom je prišla naša občina do 300% večjih dohodkov, z ozirom na dohodek od lovišč ter obenem do vrednega lovca — zakupnika. — Še poljske živalce so zadovoljne!

— **Metuljavost pri goveji živini** v nekaterih krajih naše občine, posebno v nižjih legah, kjer so trpeli od poplave, v veliki meri razsaja. Seveda, z ozirom na slabšo zimsko hrano živine, se tu in tam še samo ta vzrok daja hiranju živine in niti ne mislijo laiki na nevarno nadlogo. Sedaj bi trebalo, ko se kmetu tako žalostno godi, da bi se živina z uradnim živinozdravnikom pregledala ter dalo na razpolago cenejše zdravilo, ne da so prisiljeni kmeti vse to po visoki ceni na lastne stroške nabavljati. V Predanovcih in Gorici je že precej živine poginilo vsled metuljavosti. Ali ni to narodno-gospodarska škoda?!

— **Koruza za prehrano** prihaja na našo žel. postajo, kje za en, kje za drugi kraj, v precejšnji meri. In to vse brezplačne vozovnice, a po visoki ceni, čeravno je dobro znano, da je poplava uničila pri nas skoraj ves ta pridelek.

Proda se po ugodni ceni dveje stavbišče blizu Sokolskega doma v M. Soboti. Vsaka meri 1/2 orala. Brez vsakega denarja, na odplačilo po dogovoru. Poizve se v Prekmurski tiskarni.

Križevci:

— **Osebnosti.** Učiteljica Oražem Angela, ki je službovala na naši šoli že 8. leto, je bila sedaj po lastni prošnji premeščena v Rovte. Na šoli sta ostali samo dve učni moči, ki morata poučevati 212 otrok v štirih razredih, to je zelo težavno in naporno delo, ker se mora nadomeščati dve manjkajoči učni osebi. Vsled te okolnosti mnogo trpi tudi pouk, kar bi se moralo upoštevati ter namestiti takoj še vsaj eno učno moč. — Občinski delovodja g. Kelemen je odslužil svoj 9 mesečni kadrski rok ter je zopet nastopil svojo prejšnjo službo, s čemer je predsednik občine pri občinskih poslih precej razbremenjen, kajti v času odsotnosti delovodje je opravljal vse posle sam.

— **Preselitev delavnice.** Pred božičnimi prazniki se je preselil iz Kančovec v Križevce g. Hari Karol, ki je namestil svojo mehanikarsko delavnico v novozgrajeni hiši, kjer bo imel tudi trgovino s kolesi in drugimi v to stroko spadajočimi potrebščinami.

DOPISI:

— **Nuskova.** Dne 6. januarja 1938 smo položili k večnemu počitku pokojnega Mekš Franca, ki je bil ugledni posestnik in je doživel 85 let starosti. Na zadnji poti ga je spremljalo veliko število naroda in domača gasilska četa. Naj počiva v miru v domači grudi.

NA TRADICIONALNI PLES

— **Sv. Jurij.** Kakor vselej, so tudi letos od hiše do hiše hodili pet, na predvečer Sv. Treh Kraljev. Toda iz onemoglosti je neki član pevske družbe kasno zvečer na nekem travniku neopaženo padel in obležal. Kasneje so ga šli iskat in ga našli precej oledenelega. Prenesli so ga v gostilno g. Koblenčarja, kjer so ga z raznimi pripomočki zopet spravili k življenju. Sedaj se zdravi doma in bo menda v bodoče bolj previden.

— **Nesreča kolesarja.** Neki kolesar iz Domajncih se je pred kratkim peljal proti Cankovi. Na kolesu je imel še enega potnika. Vsled ledene ceste in vsekako tudi pretežkega tovora, je padel iz kolesa in si zlomil nogo. Zdravi se v tukajšnji bolnici. Kolesarji bodite previdni, posebno sedaj, ko so ceste ledene.

— **Moščanci.** Našemu gostilničarju g. Zrinski Aleksandru je pred kratkim umrla žena. Pokojna je bila pridna gospodinja in dobra mati. Na zadnji poti jo je spremljalo veliko število naroda. Mir njeni duši. Preostalom naše sožalje.

— **Ivanjkovci.** Kakor že objavljeno, se vrši vinski sejem in razstava tukaj v četrtek dne 20. januarja t. l. in to že 13. Te prireditve so pri vinogradnikih, kakor pri vinskih kupcih izredno priljubljene. Akoravno letos ni bila vinska letina posebno obilna, bode vendar razstavljeno okoli 80 vrst vin izključno iz Ormoške-Ljutomerških vinogradov in bo kupcem na razpolago

2—3000 hl vina. To bodo izvrstna sortirana vina kakor tudi mešani nasedi. Prireditve se vrši v dvorani tik kolodvora in so železniške zveze zelo ugodne, vinogradi pa so tudi v neposredni bližini.

— **Gor. Lendava.** Poročila sta se na Novega leta dan pri Gospej sveti na Koroškem g. učitelj Lužnik France iz Gor. Lendave z gđ. Ivano Žgankovo, učiteljico iz istega kraja. Mlademu učiteljskemu paru želimo v našem kraju vso srečo.

— **Gradišče.** Pred dnevi se je širila neprijetna vest o smrti Fiisar Mihaela, posestnika v Gradišču. Pokojni si je v vojni nakopal hudo notrajno bolezen, na kateri je ves povojni čas britko trpel. Neznosne bolečine so ga spravile v obup, kar je imelo za povod, da se je v noči od 5. na 6. t. m. v svoji kuhinji obesil. To so posledice neozdravljive bolezni. Naj počiva v miru!

Gospodarski drobiž

V Angliji je po uradnih podatkih lani poginilo od slinavke 30.000 glav živine. Za zakolj okužene živine so izplačali nad 224 tisoč funtov šterlingov odškodnine.

Letošnja žetev kave je znašala v Abesiniji 300.000 kvintalov (novi cent 100 kg.) 230.000 kvintalov je namenjenih za izvoz. Tako pravi italijansko-gospodarsko poročilo.

MURAŠEV - POHITITE!

Železniška proga Sušak—Srbske Moravice se bo v najkrajšem času elektrificirala. Dela se bodo izvedla s pomočjo posojila. Za izplačilo tega posojila je predviden v proračunu za proračunsko leto 1938—1939. kredit 3 milijone 400.000 din. Verjetno je, da bodo dela za elektrifikacijo te proge oddana italijanskim podjetjem ter se bodo na ta način znižale terjatve napram Italiji na starem klirinškem računu.

Da se bo zboljšanje goveda vršilo po sistemu in da se prepreči mešanje plemen, je kmetijsko ministrstvo na podlagi zakona o zboljšanju živinoreje in konference kmetov od 17. do 20. decembra lanskega leta določilo ozemlje za posamezna plemena goveje živine v naši državi. Na podlagi tega sklepa se sme gojiti v okrajih Lendava, Murska Soba, Ljutomer in del Maribora levi breg proti severu, Ptuj le šimentalsko plemo.

Slinavka in parkljevka, ki sta začeli divjati na Francoskem, sta se razširili že na Češkoslovaško republiko, kjer sta napravili precej škode.

LOKOMOBILA.

Hoffert—Schantz—Clayton—Shuttleworth, 6 HP, 8 Atm, iz leta 1921., 22 PS motor in 4/6 PS motor, oba na sesalni plin Sauggas in za obrat popolno gotova, vse v najboljšem stanju se prodasta. — Več v 1 PREKMURSKI TISKARNI v Murski Soboti.

Urednik: Klanjšček Štefan, priv. uradnik v M. Soboti.